

Steeds meer vechtscheidingen 'Kinderen uit de Knel' helpt

Vijftien procent van alle scheidingen eindigt in een vechtscheiding. Een cijfer dat blijft stijgen. Alleen al in Limburg zijn dat er zo'n 255 op 1.700 scheidingen. Het CAW-project 'Kinderen uit de Knel' probeert gezinnen te helpen. Sinds kort kunnen rechters ouders zelfs verplicht zo'n traject opleggen. "Er zijn kinderen die niet meer durven te houden van papa, omdat het mama pijn doet. Of omgekeerd."

Reportage

Door Caroline Vandenberg

"Het is al een grote stap als de ex niet meer met gierende banden wegrijdt na het afzetten van de kinderen"

Lieve Briers, bemiddelaar

SOFIE EN TOM, ZEVEN JAAR IN VECHTSCHIEDING

"Ik was blij met zijn tranen, zo wist ik dat hij ook afzag"

FOTO: JEROME MANTEN

Dochter I (8) en zoon K (11) hebben twee boekenkasten, alle schoolboeken dubbel, en winterjas bij mama en een winterjas bij papa. Over hun portretten werd bijna letterlijk gevochten. Zeven jaar zijn Tom (37) en Sofie (39) uit elkaar. En zeven jaar is het een strijd geweest. Met veel verwijten, wederzijdse pestertijen. Tot nu. Praten kon opnieuw, al is het voorlopig via sms. Dankzij 'Kinderen uit de Knel', een project van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) - met Vertouwen Centrum Kindermiddeleding en Centrum Geestelijke Gezondheidszorg - waarmee ze nu Hasselt elk jaar 18 gezinnen proberen te helpen. "Twee of drie opge-zamen kunnen weer verder na dit."

Maar er zijn wel steeds meer mogelijkheden om eruit te raken? Van bemiddeling tot 'Kinderen uit de Knel'. De rechter kan dat anders kort ook opleggen?
Ann Timmermans (familiaal bemiddelaar): "Je hebt allerlei vormen van bemiddeling. Ik werk bijvoorbeeld vanuit de rechtbank en als zelfstandig bemiddelaar. Maar ook bij het CAW kan je terecht voor bemiddeling, als het financieel moeilijk gaat en alleen als je kinderen hebt. Intussen doen ook meer en meer advocaten het. Dat was in het verleden wel anders. Alleen werkt het niet voor iedereen, soms zijn er nog zoveel rauwe gevoelens dat mensen niet met elkaar kunnen praten. Wat wij ook proberen. Zeker als je je gekwetst voelt. Dikwijls hebben koppels ook al een voegscheidensplan van niet meer kunnen communiceren. Ze praten al langer niet echt meer. Hoe ga je dan na een scheiding samen aan tafel zitten zonder dat een gesprek snel een beschuldiging wordt? De persoon heeft je zoveel pijn gedaan en nu moet je die gaan zien als een volwaardig gesprekspartner?"

Lieve: "Toch heb ik het gevoel dat het in het merendeel van de bemiddelingen 'gelsagd' is. Op papier is het pas officieel gelsagd als er een getekende overeenkomst is. En dat is lang niet altijd. Maar ik vind het al een grote stap vooruit als de ex-partner niet meer met gierende banden en veel getoeter weg-scheurt als de kinderen worden afgestaan. Of als ouders voor het eerst opnieuw samen naar een schoolfeest kunnen gaan. Gelsagd, voor mij."

Kinderen zijn heel vaak de spiegelballen bij vechtscheidingen. Ouders beseffen het zelfs niet eens. Hoe zwart dat weegt.
Ann: "Je wil niet weten hoe dikwijls ik te horen krijg van zo'n kind dat het niet kan geloven dat beide ouders nog van hem of haar houden. Zelfs als hulpverlener grijpt dat nog elke keer aan. Er zijn kinderen die niet meer durven te houden van papa, omdat het mama pijn doet. Of omgekeerd."

Wat zijn die 'hulstakken' die ouders moeten door?
Lieve: "We laten mama en papa (of mama en papa, want die zijn er ook) bijvoorbeeld 'het scheidingsverhaal' schrijven. Maar daarmee bedoelen we dat het hele verhaal hoe het begonnen is. De eerste ontmoeting, hoe ze verliefd zijn geworden, de mooie dagen samen. We zeggen dat ze het voor hun kinderen moeten schrijven. Maar eigenlijk is het voor jezelf bedoeld, zo be-schrijven ze dat er ook een tijd was vóór de verwijten en het onbegrip. Heel vaak heb-ben ze het over de mooiste momenten van ons leven. Dat was toen jullie geboren ver-den. Maar zo realiseren ze zich ook wel dat er een 'om' is geweest. De twee Cluena's intussen standaardinstelling bij ons."

Lieve: "We hebben ze dit jaar ook ge-vraagd om gezamenlijk een nieuwjaar-kaart aan hun kinderen te schrijven. Maar eigenlijk is het voor jezelf bedoeld, zo be-schrijven ze dat er ook een tijd was vóór de verwijten en het onbegrip. Heel vaak heb-ben ze het over de mooiste momenten van ons leven. Dat was toen jullie geboren ver-den. Maar zo realiseren ze zich ook wel dat er een 'om' is geweest. De twee Cluena's intussen standaardinstelling bij ons."

Als hulpverlener word je niet behoorlijk met ellende geconfronteerd op zo'n moment?
Ann: "Je hoort veel verhalen, ja. Over valse beschuldigingen van misbruik. Of de ex-partner heeft volgevoerd een per-sonaliteitsstoornis, van borderline tot narcisisme. Wat maakt dat het voor ouders vaak heel erg beangstigend is. We hebben in de kindergroep zelfs hoer-der en zus die elkaar al heel lang niet meer gezien hadden, want het ene kind woon-de bij papa en het andere bij mama. Con-stant was er niet meer. Die kinderen zagen elkaar hier voor het eerst in jaren terug. Ik denk elke keer: wat een levende maar ge-kwetste kinderen allemaal. Sommigen zijn heel stil, anderen reageren zich af. Met knaai, soms eens zelfs ondanks. Ik hebken dat meteen: die kinderen worden bliksemleider. Als mama of papa knaait is op mij, ik er geen tijd om met elkaar ruzie te maken."

Maak elke vechtscheidingskoppels komen aankopen bij jullie?
Lieve: "In principe wel. Alleen bij acute verlosingsproblemen of psychische moe-ten we weigeren. Dat zou niet veilig voor de rest van de groep zijn. Voor de prijs-80 euro - moet je het zeker niet laten."

Gevoert heeft het in elk geval bij jullie. Mama en papa kunnen na zeven jaar weer communiceren?
Tom: "Ik ben niet opnieuw papa ge-worden, in de week, dat zij de kinderen heeft. Onze zoon gaat straks naar de baby ko-men kijken. Daar was voordien geen sprake van geweest. Ik had het niet eens moeten vragen. Je hebt geen idee hoe blij ik daarmee ben."

Sofie: "Ik ben geschrokken door de re-actie van onze zoon, toen ik voorstelde dat we samen een klein cadeauje voor de baby zouden kopen. Echt, mama! Ze is je dat willen doen, met jouw con-sent is kopen maar het kindje van papa! Hij was zo verast, zo blij. Dan besef je toch echt wel dat het allemaal vooroorzaak-lijk."

netwerk' wordt verwacht?
Lieve: "Er is ook één sessie met familie, vrienden, grootouders. Zij komen vaak met overtuigende woorden als de ouders zelf. Omdat het voor hen uiteraard niet mak-kelijk is om zomaar de vóórt te maken. Zij hebben ook een heel weg af te leggen als ouders hebben zij hun zoon of doch-ter bijgestaan in al dat verdriet. En zij hebben meestal echt alleen die ene kant van het verhaal gehoord. Toen een scheiding al tijd twee maanden heeft. En dan moet je die bier de man of vrouw in de ogen kijken, die jouw kind zo ge-kwetst heeft? Ook voor het netwerk is dit een proces."

Sofie: "En toch werkt dat. Als ik één ding zou willen veranderen, is het dat we ik zo het netwerk vaker laten ko-men. Ook voor hen is het helend. Want jullie hebben gelijk. Tom en ik zijn heb-ben fout geweest, ik ga daar niet om lie-gen. Al zou ik dat vóór de vaders waschijn-lijk moet zo hebben kunnen toegeven. Ik vond het heel mooi hoe de papa van Tom die deur voor mij openhield, toen we die dag hier samen binnen moesten gaan. Ik ben hem daar heel dankbaar voor."

De familie-rechter mag dit nu voortaan ook verplicht opleggen.
Lieve: "Inderdaad en dat gebeurt steeds meer. Het zijn zeer intense sessies, acht weken lang. We kunnen op deze manier elk jaar achttien gezinnen hel-pen. Vier van deze gezinnen kunnen na de sessies weer verder."

Als hulpverlener word je niet behoorlijk met ellende geconfronteerd op zo'n moment?
Ann: "Je hoort veel verhalen, ja. Over valse beschuldigingen van misbruik. Of de ex-partner heeft volgevoerd een per-sonaliteitsstoornis, van borderline tot narcisisme. Wat maakt dat het voor ouders vaak heel erg beangstigend is. We hebben in de kindergroep zelfs hoer-der en zus die elkaar al heel lang niet meer gezien hadden, want het ene kind woon-de bij papa en het andere bij mama. Con-stant was er niet meer. Die kinderen zagen elkaar hier voor het eerst in jaren terug. Ik denk elke keer: wat een levende maar ge-kwetste kinderen allemaal. Sommigen zijn heel stil, anderen reageren zich af. Met knaai, soms eens zelfs ondanks. Ik hebken dat meteen: die kinderen worden bliksemleider. Als mama of papa knaait is op mij, ik er geen tijd om met elkaar ruzie te maken."

Maak elke vechtscheidingskoppels komen aankopen bij jullie?
Lieve: "In principe wel. Alleen bij acute verlosingsproblemen of psychische moe-ten we weigeren. Dat zou niet veilig voor de rest van de groep zijn. Voor de prijs-80 euro - moet je het zeker niet laten."

Gevoert heeft het in elk geval bij jullie. Mama en papa kunnen na zeven jaar weer communiceren?
Tom: "Ik ben niet opnieuw papa ge-worden, in de week, dat zij de kinderen heeft. Onze zoon gaat straks naar de baby ko-men kijken. Daar was voordien geen sprake van geweest. Ik had het niet eens moeten vragen. Je hebt geen idee hoe blij ik daarmee ben."

Sofie: "Ik ben geschrokken door de re-actie van onze zoon, toen ik voorstelde dat we samen een klein cadeauje voor de baby zouden kopen. Echt, mama! Ze is je dat willen doen, met jouw con-sent is kopen maar het kindje van papa! Hij was zo verast, zo blij. Dan besef je toch echt wel dat het allemaal vooroorzaak-lijk."

Julie laten niet alleen de ouders en de kinderen naar Hasselt afzakken, ook 'het met 'Kinderen uit de Knel' proberen jullie

"Je kan je niet voorstellen hoe vaak kinderen hier zeggen dat ze niet geloven dat mama en papa allebei nog van hen houden", zegt Lieve van der Ende en Ann Timmermans. foto: sja

